

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMUI 80 METŲ

PIRMOJI LIETUVOS VALSTYBĖS TARYBA

kuri 1918 m. vasario mėn. 16 d. pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės aktą

Iš kairės į dešinę sėdi: J. Vileišis, dr. J. Šliupas, kun. J. Staugaitis, St. Narutavičius, dr. J. Basanavičius, A. Smetona, kun. K. Šaulys, Stp. Kairys, J. Smilgevičius. Stovi: K. Bizauskas, J. Vaitokaitis, D. Malinauskas, kun. Vl. Mironas, M. Biržiška, kun. A. Petrulis, S. Banaitis, P. Klimas, A. Stulginskis, J. Šernas, Pr. Dovydaitis.

Pasikeitimo Lietuva labai laukė. Jis ir įvyko. ir įvyko taip, kaip daugumas Lietuvos gyventojų ir ypač užsienio lietuvių norėjo. Todėl švęsdami aštuoniasdešimtąją valstybės nepriklausomybės sukaktį, lietuviai į ateitį turėtų pradėti žiūrėti šviesesniais akimis. Bet ar tokios šviesios prašvaistės jau matosi?

Į jas žvelgti reikia dviem Lietuvos politikos požiūriais - užsienio ir vidaus. Aiškesni yra užsienio politikos klausimai. Lietuvai būtina įstoti į NATO, į Europos sąjungą ir kaip nors iškrapštyti Rusijos kariuomenę iš Karaliaučiaus srities. Apie pirmuosius du ir Lietuvoje, ir užsienyje, mes kalbame labai garsiai, apie Rusijos kariuomenės išvedimą iš Karaliaučiaus srities - tik pašnibždomis, dėl jo kartais net ir vieni kitiems prieštaraudami. Bet iki šiol Karaliaučiaus politikoje, jeigu taip mes galėtumėm ją pavadinti, esame daugiausiai laimėję turime mums palankią JAV Kongreso rezoliuciją. Nors ir švelnią, bet turime, ir bent už tos uodegos galime laikytis, kol ją, gal net ir pagerintą, pertempime ir per JAV Senatą. Dėl to atkakliai kovoja Baltų laisvės lyga. Sveikinam ją ir visus JAV pabaltiečius kviečiame jai padėti: ir darbo talka ir, svarbiausia, lėšomis. O šioje srityje Amerikos lietuviai gali būti paveikūs, nes sprendimas priklauso tik nuo JAV politikos, kuriai turime ir šiokios tokios įtakos.

Sunkesnis kelias Lietuvai į Europos sąjungą, tačiau kliūtys irgi nėra nenugalimos. Bet grumtynėmis su jomis pagrindinė jėga visgi yra Lietuva. Užsienio lietuviai čia nedaug tegali padėti. Vakarų Europoje jų mažai, o JAV lietuviai ten įtakos neturi.

Sunkiausiai sprendžiamas klausimas Lietuvos įstojimas į NATO. Nors ir šioje srityje pagrindinis veiksnys yra pati Lietuva, bet šį tą gali reikšti ir užsienio lietuvių - Europos, ypač Kanados bei Amerikos piliečių - talka. Bet veikla turi būti gerai išmastyta, darbas gerai organizuotas ir atliekamas. Labai pageidautina, kad į darbą grįžtų dabar nuošaly palikti Bendruomenės politikai veteranai, okupacijos laikotarpiu Vakaruose išsaugoję aneksijos nepripažinimo politiką, Lietuvos Diplomatinę tarnybą ir neleidę Lietuvos laisvės siekių nublokšti užmarštin.

Tačiau šalia tos, dabar pirmaujančios, užsienio politikos mums rūpi ir vidaus politika, kuri tokio aiškaus kelio atrodo dar neprasimynė. Šią Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį minint, vertėtų atidžiau pažvelgti ir į tą pusę.

Mūsų galvoje ją sudarytų dvi labai svarbios sudedamosios dalys: ekonominė ir tautinė. Per pastaruosius ketverius metus šios abi kryptys aiškiai sirgo ir kentėjo, todėl iš naujos valdžios Lietuvos žmonės laukia ir gero gydymo, ir gerų vaistų.

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

JORNAL CULTURAL "NOSSA LITUÂNIA"

Rua Inácio 671 - Vila Zelina
03142-001 SÃO PAULO - SP - BRASIL
Diretor Resp. Vytautas J. Bacevičius
Administrador: Petras Rukšys
Redige Equipe Editorial: Fone:274-1886
6163-5975

Metinė prenumerata Brazilijoje R\$20,00
Prenumerata oro pastu: R\$40,00

Atskiro numerio kaina: R\$1,00
GARBES LEIDEJAS R\$50,00
REMEJO PRENUMERATA R\$40,00
3,40,00
2,00

Užuojautos, sveikinimai, skelbimai (anuncios) už viena skilties (coluna) cm. R\$3,00
Straipsnius ir korespondencijas Redakcija tvarko savo nuožiūra.
Pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos ar Leidėjų nuomonę.
Čekius ar pašto perlaidas rašyti PETRAS RUKSYS vardu.

LAIKINOJI LIETUVOS KONSTITUCIJA

1918 m. lapkričio 13 d.
Lietuvos Valstybės Taryba paskelbė pirmąją laikinąją Lietuvos konstituciją. Šis pagrindinis Lietuvos valstybės dokumentas buvo paskelbtas, praėjus vos dviem dienom po to, kai buvo sudaryta pirmoji laikinoji Lietuvos vyriausybė, kurios premjeru tapo Voldemaras.

Pirmiausia - ekonominė dalis. Gydymas bus tikrai nepaprastai sunkus ir vaistai labai brangūs. Nė pats Saliamonas kažin ko nepasiektų. Didelis naujos valdžios laimėjimas būtų, jeigu jai pavyktų sutvarkyti nusikaltėlius, valdžios sąrangoje atsikratyti sukčių, kyšininkų, tinginių, apsivalyti nuo sovietinio popierizmo, pakelti darbo našumą, ir kad visų pakopų valdžios suvoktų, jog jų uždavinys yra ne žmogų valdyti, bet jam patarnauti. Taip pat žmonės būtų įtikinti atsisakyti nusiteikimo "man turi duoti" ir pradėtų dirbti. Jei taip atsitiktų, iš naujos valdžios daugiau nieko ir nebegalėtumėm nei norėti, nei tikėtis.

Bet žymiai daugiau iš jos mes lauktumėm tautinėje srityje, nes tautos reikšmė valstybei iki šiol arba nebuvo suprasta, arba ta kryptimi nebuvo reikiamo dėmesio. Daugumas vidurinių mokyklų dar dirba sovietiniais metodais, jaunimo auklėjimo iš viso nėra. Stokoja jis ir religinės apšvietos, o tautinis jo susipratimas mažai kam rūpi. Niekaip neprigyja prieškarinėje Lietuvoje didelę auklėjamąją reikšmę turėję ateitininkai ar skautai vidurinėse mokyklose, nėra jų, nei kitų, kaip, pvz., neolitanų, varpininkų ir daugelio kitų studentų korporacijų aukštosiose mokyklose. Nepaprastai daug prieškarinėje Lietuvoje jaunimo auklėjimui davęs sportas dabar suka profesionalizmo keliu, ir jo vertė pradedama tik pinigų matuoti. O kokį tau-

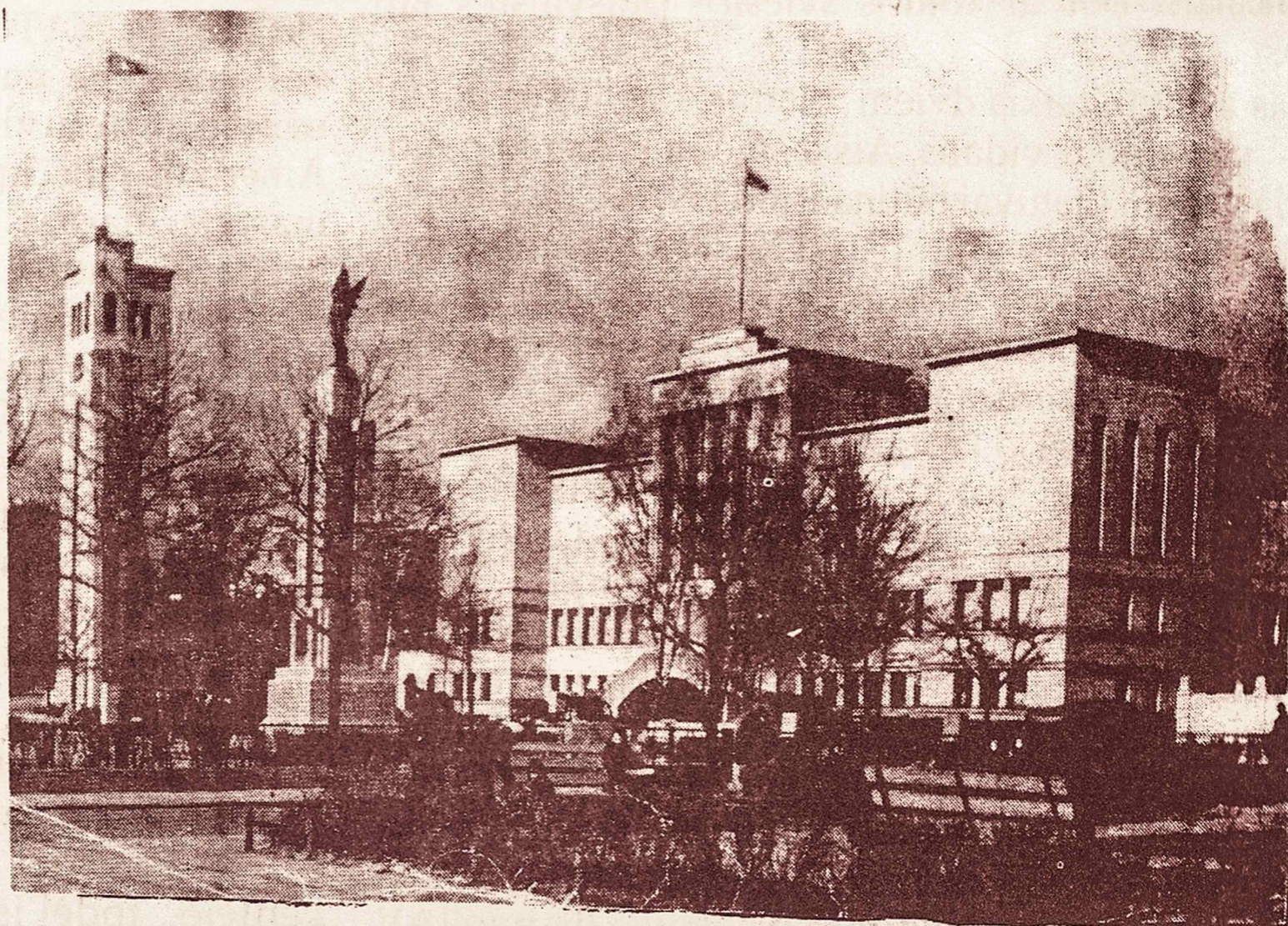
tinį skurdą pergyvena visa Vilnija, kur kitataučiai nei jėga bando slopinti lietuvių kalbą, nei į įstaigas, pagaliai nei į mokyklas neįsileisdami valstybinės lietuvių kalbos? Praėjusių metų statistika Lietuvoje ženklina daugiau mirčių negu gimimų. Taigi tauta pradeda nykti net savoje valstybėje, o prie to prisideda ir kai kurie išeiviai, į mūsų lietuvių išlaikymo tvirtovę Lietuvių Bendruomenę brukdami svetimas kalbas. Ar tai mūsų nebaugiūa?

Todėl ir džiaugdamiesi pasitikome naujojo Lietuvos Švietimo ir Mokslo ministro Zigmo Zinkevičius užmoji visose Lietuvos mokyklose mokyti lietuvių kalbą, stiprinti jaunimo tautinę sąmonę, lietuvininti nutaustančius valstybės pakraščius. Tokias pastangas mes turime sveikinti ir prie tautos išlaikymo darbo prisidėti. O tai mes galime padaryti, jeigu tik norime. Ir ne kur kitur, bet čia, užsienyje, nes viskas yra mūsų pačių rankose. Niekas juk nedraudžia šeimose vartoti lietuvių kalbą, jai mokyti steigti ir išlaikyti lietuviškas mokyklas, puoselėti ją organizacijose, stovyklose, jaunimo kongresuose, susibūrimuose. Jeigu lietuvių kalba yra Lietuvos valstybės kalba, kodėl ji negali būti ir visų užsienio lietuvių jungties - Lietuvių Bendruomenės kalba. Nepriklausomybės šventė yra gera proga tai įsidėmėti ir ryžtis vykdyti.

ARCHYVO PARODOJE - UŽSIENIO LIETUVIŲ MINIMA VASARIO 16-OJI

Lietuvos Nepriklausomybės akto paskelbimo 80-mečiui skirtą parodą "Vardan tos Lietuvos vienybė težydi" surengė Lietuvos centrinis valstybės archyvas. Čia eksponuojami archyviniai dokumentai apie Vasario 16-osios minėjimus užsienyje 1918-1990 metais.

Centrinio archyvo paroda atspindi lietuvių išeivijos ir Lietuvos diplomatijos įstaigų - pasiuntinybių Vašingtone, Londone, konsulatų Čikagoje, San Paule - veiklą bei tarpusavio ryšius. Lankytojams pateikta originali nepublikuota archyvinė medžiaga: proginiai leidiniai, Vasario 16-osios minėjimų programos, lankstinukai, nuotraukos, Lietuvos atstovų šventinės kalbos. (G.M.) -0-(ELTA: VASARIO 10)

KARO MUZIEJAUS RŪMAI

SUSILPNĖJUSI ATMINTIS...

Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas, atsiliepdamas į VYTAUTO LANDSBERGIO nesenai išleistą autobiografinę knygą "Lūžis prie Baltijos" (apie knygą rašėme praeitame ML-vos numeryje), kritikuoja knygą ir nori sau ir jo kandidatui į Respublikos prezidentus Arturui Paulaiskui priskirti neturimų nuopeknų dėl Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo. Tai buvo daugiausia Vytauto Landsbergio nuopelnas. A. Brazauskas gi trugdė lietuvių politikų pastangas atgauti nepriklausomybę. Mons. Alfonsas Svarinskas čia primena Brazauskui jo pasisakymus stabdant Lietuvos veržimąsi į išsilaivimą nuo rusų "globos". Red.

Monsinjas Alfonsas Svarinskas

Mane, manau, kad ir daugeli patriotų, nustebino Prezidento atviras laiškas Lietuvos piliečiams. Perskaičius tekstą, stebina Prezidento atminties susilpnėjimas. Gal tai amžiaus, o greičiausiai marksistinės filosofijos ir praktikos poveikis. Noriu priminti buvusio LKP vadovo A. Brazausko mintis, paskelbtas to meto spaudoje. Bus naudinga prisiminti ir autoriui, ir žmonėms, nes daugelis kenčia nuo pablogėjusios atminties.

Į savarankiškos Lietuvos valstybės idėją aš žiūriu neigiamai. Aš manau, kad tai nerealū. (A. Brazausko interviu.— Argumenty i fakty, 1989, Nr.47)

Kai kurie asmenys atkakliai perša mums Lietuvos Respublikos atkūrimo idėją. Esame įsitikinę, jog neįmanoma nutraukti penkių dešimtmečių Tarybų Lietuvos istorinės raidos. Pagaliau nėra ir pakankamai pagrįstų argumentų, kad tai daryti būtina. (A. Brazauskas Žodis Lietuvos komunistams. — Komunistas, 1989, Nr.9)

Pagrindinė idėja, kuri gali ir turi

ORATORIA

PARTICIPE

GRATUITAMENTE

DE UMA AULA

RESERVAS(011): 296-7700

COORDENAÇÃO

ESTÁCIO R. KILCIAUSKAS

Rua Mello Peixoto, 1177
Metrô Carrão - São Paulo

sujungti komunistus, visus geros valios žmones — Lietuvos suverenitetą TSRS sudėtyje. Teorinis Tarybų valdžios demontavimas dabartinėmis sąlygomis — didžiausias pavojus. Komunistai, visi sąmoningi žmonės turi kaip galima aktyviau tam priešintis. (A. Brazausko kalba LKP CK plenumo, — Tiesa, 1989 02 22)

Mes esame slenkstis ant didelio kelio. Per jį žengė ir žengs daugelis. Todėl reikia labai gerai pagalvoti, ar vyti lauk okupacinę kariuomenę, ar gerai su ja sugyventi. Juk tarybinė

armija gyventi mums netrukdo. (A. Brazausko kalba susitikime su komjaunimo aktyvistais.— Lietuvos rytas, 1990 01 25).

Mes žiurime į tarybinę armiją, kuri dislokuota Lietuvoje, kaip į armiją, kuri yra viena iš jėgų, spresiančių ateityje Lietuvos, kaip suverenios respublikos Sąjungoje, klausimus, <...> Ateityje Lietuvos respublika pirmiausia turės gerai sugyventi su kaimynais. Kažin ar ati pavyks, jei kelsime balsą prieš tarybinę armiją. (Aš Brazausko kalba SSKP CK plenumo Maskvoje.— Tiesa, 1990 02 01)

Nutarimas.

Lietuvos Taryba savo posėdyje vasario 16 d. 1918 m. vienu balsu nutarė kreiptis: į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybės šiuo pareiškimu:

Lietuvos Taryba, vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniiais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatas ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti tiek galima graičiau sušauktas steigiamasis seimas, demokratiniu būdu visu jos gyventojų išrinktas.

Lietuvos Taryba pranešdama apie tai .....
vyriausybei, prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Vilniuje, vasario 16 d. 1918 m.

D. J. Brazauskas
 J. Bronaitis
 M. Buziškis
 K. Brazauskas
 R. Aukštaitis
 J. R. ...
 P. K. ...
 A. ...
 S. ...
 J. ...
 A. ...
 J. ...
 J. ...
 D. ...
 J. ...
 K. ...

Lietuvos Valstybės Tarybos Nutarimo dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo faksimilė. Istorinis dokumentas nulėmęs Lietuvos likimą, nors ir buvo parašytas ant paprasto popieriaus lapo ir paprasta rašomąja mašinėle.

Buvo numatyta vyriausybė išėivijoje

Atgimusios nepriklausomos Lietuvos pastangos išlaikyti vyriausybės tęstinumą sovietinės grėsmės metu

JUOZAS VITĖNAS

Valstybių vadovai paprastai stengiasi numatyti gresiančius kraštui pavojus ir jiems pasirengti. Tokiu būdu 1939 metais Lietuvos vyriausybė, matydama artėjantį karą Europoje, paskelbė krašto neutralumą, tikėdamasi tuo išvengti įsivėlimo į karą ir apsaugoti krašto nepriklausomybę. Tačiau nieko nebuvo planuojama tam atvejui, jei jos paskelbto neutralumo negerbs kitos valstybės. Todėl, kai pagal Vokietijos ir Sovietų Sąjungos suokalbį sovietų kariai 1940 m. birželio mėnesį įžygiavo Lietuvon, ji pasijuto tarsi netikėtai užpulata. Prezidentas A. Smetona, neva sunegalavęs, perdavė valdžią ministrui pirmininkui A. Merkui ir su šeima išbėgo į Vokietiją.

Nieko nebuvo numatyta, kaip tokiam atvejui kraštą turėjo pasirengti. Prezidentui ir daliai ministrų atsidūrus užsieny, nebuvo bandoma sudaryti egzilinę vyriausybę ar kitoki organą, kuris atstovautų kraštui okupacijoje bei vadovautų nepriklausomybės atstatymui. Tik-tai užsienio reikalų ministeris J. Urbšys, matydamas gresiantį pavojų, 1940 m. birželio 1 d. pasiuntė Lietuvos nepaprastam pasiuntiniui ir įgaliotam ministrui S. Lozoraičiui Romoje telegramą, kuria jį paskyrė Lietuvos diplomatų užsienyje šefu,

jei kraštą ištiktų okupacija. Remdamasis šia telegrama, S. Lozoraitis savinasi teisę atstovauti Lietuvai okupacijos metais.

1990 m. kovo 11 d. atstatytai Lietuvos respublikai nuo pat pirmos dienos taip pat grėse pavojus, Sovietų Sąjungai siekiant užgniaužti neseniai paskelbtą krašto nepriklausomybę. Ją sutvirtinti 1990 m. vasario-kovo mėnesį laisvai išrinkta Lietuvos respublikos aukščiausioji taryba (LRAT) savo pirmajame posėdyje kovo 24 d. nutarė suteikti "nepriklausomos Lietuvos Respublikos atstovui Vašingtone ir prie Šventojo Sosto Stasiui Lozoraičiui, taip pat ir šios, 1990 m. kovo 11 d. paskelbtos atstatytos Lietuvos respublikos ypatingo pasiuntinio ir atstovo įgaliojimus".

1991 m. sausio 11-13 dienomis Sovietų Sąjungos pajėgoms ėmus naudoti smurtą prieš žmones, Lietuvos respublikos aukščiausioji taryba (LRAT) sausio 12 d. priėmė nutarimą "Dėl priemonių Lietuvos respublikai ginti", kuriuo buvo pavesta LRAT prezidiumui kartu su vyriausybe sudaryti "Lietuvos Respublikos laikinąją gynybos vadovybę". Sekančią dieną buvo paskelbta šios vadovybės sudėtis: V. Landsbergis, A. Šimėnas, Z. Vaišvila, A. Butkevičius, V.

Zabarauskas, M. Laurinkus, R. Ozolas, A. Abišala, G. Vagnorius. Pažymėta, kad ji "vadovauja Lietuvos Respublikos fizinės (karinės), politinės, informacinės ir kitokios gynybos veiksams, kol TSR Sąjungos užpuolimas ir karas prieš Lietuvą nebus nutrauktas". Buvo nustatyta, kad laikinoji gynybos vadovybė yra atsakinga Lietuvos respublikos aukščiausiajai tarybai.

Sekančią dieną (1991 sausio 13) buvo priimtas įstatymas "Dėl Lietuvos Respublikos vyriausybės emigracijoje", kuriame sakoma, kad "smurtu ar kitokia prievarta sutrukdžius 1990 metais teisėtai išrinktai Lietuvos Respublikos Aukščiausiajai Tarybai vykdyti savo įgaliojimus, turi būti sudaryta Lietuvos Respublikos Vyriausybė emigracijoje". Buvo nustatyta, kad šios vyriausybės "įgaliojimai prasideda nuo to momento, kai tampa aišku, jog Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba negali susirinkti ir laisvai priimti sprendimų". Taip pat "nuo to paties momento laikyti netekusia įgaliojimų 1991 m. sausio 11 d. paskirtą Lietuvos Respublikos Vyriausybę, kartu su einančiais pareigas buvusios vyriausybės ministrais". Tuo pačiu įstatymu Lietuvos respublikos vyriausybės emigracijoje vadovu (ministeriu pirmininku) paskirtas už-

MES ESAME KOVOJANTI TAUTA

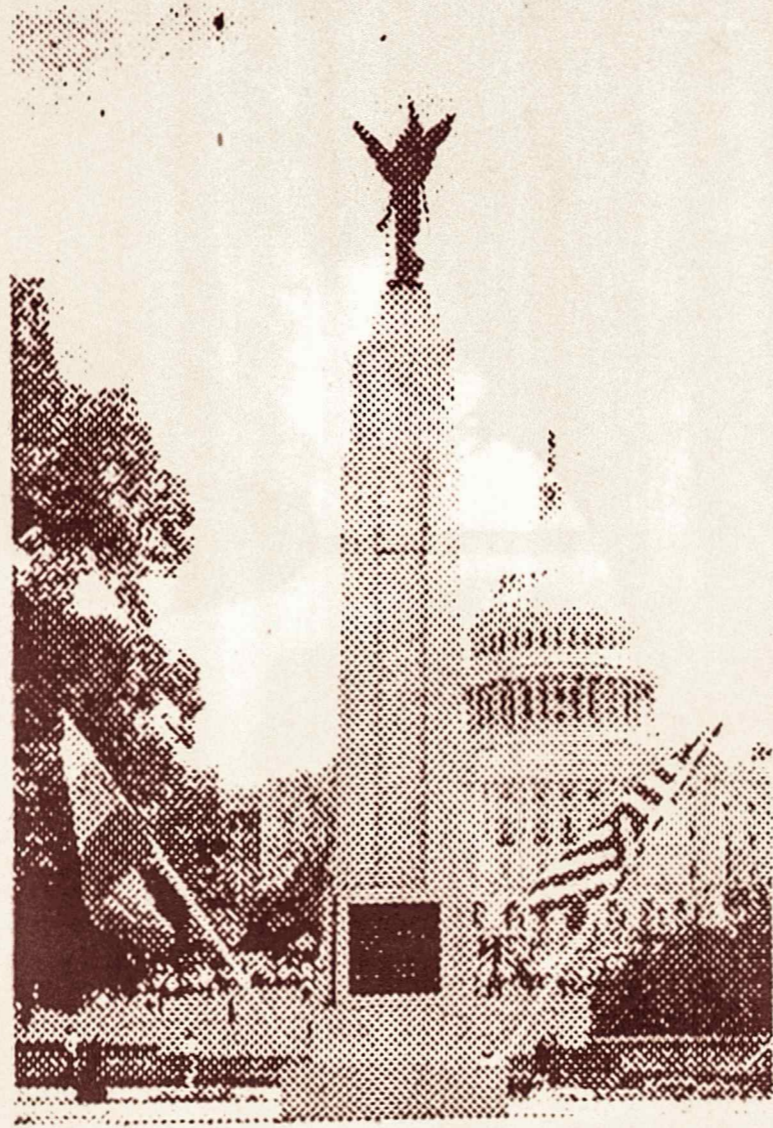
Vienas iš mūsų ginklų-spauda. Ji turi būti tvirta ir laisva. Skaitytojau, tavo tautinė pareiga ją remti ir platinti. Surask bent vieną naują saitytoją! Nedelsk!

sienio reikalų ministeris Algirdas Saudargas, suteikiant jam teisę skirti vyriausybės emigracijoje narius ir diplomatinis atstovus.

Vykdamas šį įstatymą LRAT pirmininkas V. Landsbergis pasirašė įgaliojimą A. Saudargui kalbėti ir veikti jo vardu, jeigu jam (Landsbergiui) būtų sutrukdyta atlikti Lietuvos respublikos aukščiausios tarybos pirmininko pareigas. Šis įgaliojimas buvo parengtas trijuose egzemplioriuose. Vieną jų tuometinis Estijos atstovas Lietuvoje M. Tarmakas nuvežė į Briuselį ir įteikė Saudargui, kuris ten jau buvo nuvykęs. Antrą egzempliorių Lietuvos pasiuntinybei Vašingtone atvežė A. Nasvyčio giminaičiai, o trečias egzempliorius buvo perduotas Kauno arkivyskupijos kurijai.

Saudargas savo įgaliojimą saugoti įteikė krikščionių demokratų internacionalo vicepirmininkui Andre Louis Briuselyje, kuris jį visą laiką laikė savo namuose, nes jam atrodė, kad taip saugiau. 1995 m. gruodžio 20 d. Louis šį dokumentą atvežė į Vilnių ir gražino A. Saudargui. Kartu buvo sugražintas ir tuometinės Lietuvos vyriausybės nutarimas, įgaliojantis A. Saudargą pasirašyti Lietuvos ir Islandijos deklaraciją dėl diplomatinių santykių užmezgimo. (Islandija buvo pirmoji valstybė, kurios parlamentas Alting 1991 m. vasario 11 d. nutarė patvirtinti Lietuvos respublikos pripažinimą 1922 m. ir pavedė vyriausybei kuo greičiau užmegzti diplomatinis santykius su Lietuvos respublika).

Paklaustas, kodėl dokumentus gražino A. Saudargui, o

Lietuvos "Laisvė" Vašingtone

ne užsienio reikalų ministeriui P. Gyliui, Louis atsakė, jog jam geriausiai atrodė dokumentus gražinti tam, kuris jam buvo patikėjęs juos saugoti. Po to, kai dokumentus peržiūrėjo V. Landsbergis, A. Saudargas, G. Vagnorius ir Č. Stankevičius, vienas iš įstatymo dėl emigracinės vyriausybės rengėjų, jie buvo perduoti užsienio reikalų ministerijos protokolo tarnybos vadovui E. Borisovui.

Prieš oficialių dokumentų gražinimą prezidentas A. Brazauskas priėmė Louis ir įteikė jam DLK Gedimino trečio laipsnio ordiną. Savo žodyje prez. A. Brazauskas išskėlė Louis paramą atsikūrusiai Lietuvai ir pažymėjo, kad jo pastangomis 1990 m. rudenį Briuselyje buvo įsteigtas Lietuvos informacijos biuras. Tai buvo pirmoji neoficiali nepriklausomos Lietuvos valstybės diplomatinė atstovybė Vakarų Europoje, sakė prez. Brazauskas ("Lietuvos rytas", 300 nr., 1995 m.).

Šis prez. A. Brazausko pareiškimas teisingas tik ta prasme, kiek jis liečia 1990 m. kovo 11 d. atstatytą Lietuvos

valstybę. 1918 m. atstatytos Lietuvos diplomatinis atstovavimas Vakarų Europoje kaip ir Jungtinėse Valstijose niekada visiškai nebuvo nutrūkęs. Lietuvos pasiuntinybė Vatikane visą laiką veikė. Prancūzijoje dr. S. Bačkis, kol ten rezidavo, turėjo diplomatinę kortelę, o, jam išvykus, ji buvo suteikta S. Lozoraičiui, sn. Todėl, nors Lietuvos pasiuntinybė Paryžiuje buvo uždaryta, jos diplomatinis atstovas buvo pripažįstamas. Panaši Lietuvos diplomatinė padėtis buvo ir D. Britanijoje. Kitos Vakarų Europos valstybės, nors jose Lietuvos diplomatinės atstovybės nebeveikė, niekada nepripažino Lietuvos aneksijos ir todėl Lietuva teisiškai buvo laikoma egzistuojančia valstybe.

Atstatytos nepriklausomos Lietuvos vadovybė atlaikė sovietų smurtą 1991 m. sausio 11-13 dienomis, ir A. Saudargui nereikėjo pasinaudoti jam suteiktu įgaliojimu sudaryti tremties vyriausybę. Taip dalykams susiklosčius, buvo išvengta problemų su Vyriausiuoju Lietuvos išlaisvinimo komitetu (VLIKu), kuris, pagal savo kilmę ir 1944 m. deklaraciją, savinasi vadovavimą Lietuvos išlaisvinimui. Net atstačius Lietuvos nepriklausomybę ir sudarius vyriausybę, VLIKas nenorėjo atsisakyti šio mandato: 1990 m. liepos 23 d. jis oficialiai pareiškė: "VLIKas tęs savo veiklą, kol bus įvykdyti 1944 metų vasario 16 dienos VLIKo deklaracijoje paskelbti laisvės ir nepriklausomybės kovos principai ir uždaviniai".

Tokiai būklei esant neaišku, kaip A. Saudargas būtų sudaręs egzilinę Lietuvos vyriausybę ir ją suderinęs su VLIKu.

● Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

AUKSINĖS VESTUVĖS

Gražus, saulėtas sausio 25-tos dienos sekmadienis. Į lietuviškas pamaldas pradeda rinktis mūsų tautiečiai. Šį kartą matome ką tai skirtingo: tiesiamas kilimas, dedamos gėlės... Ar bus vestuvės? Taigi, bus vestuvės, bet skirtingos - auksinės Jadvygos ir Algirdo Sukių.

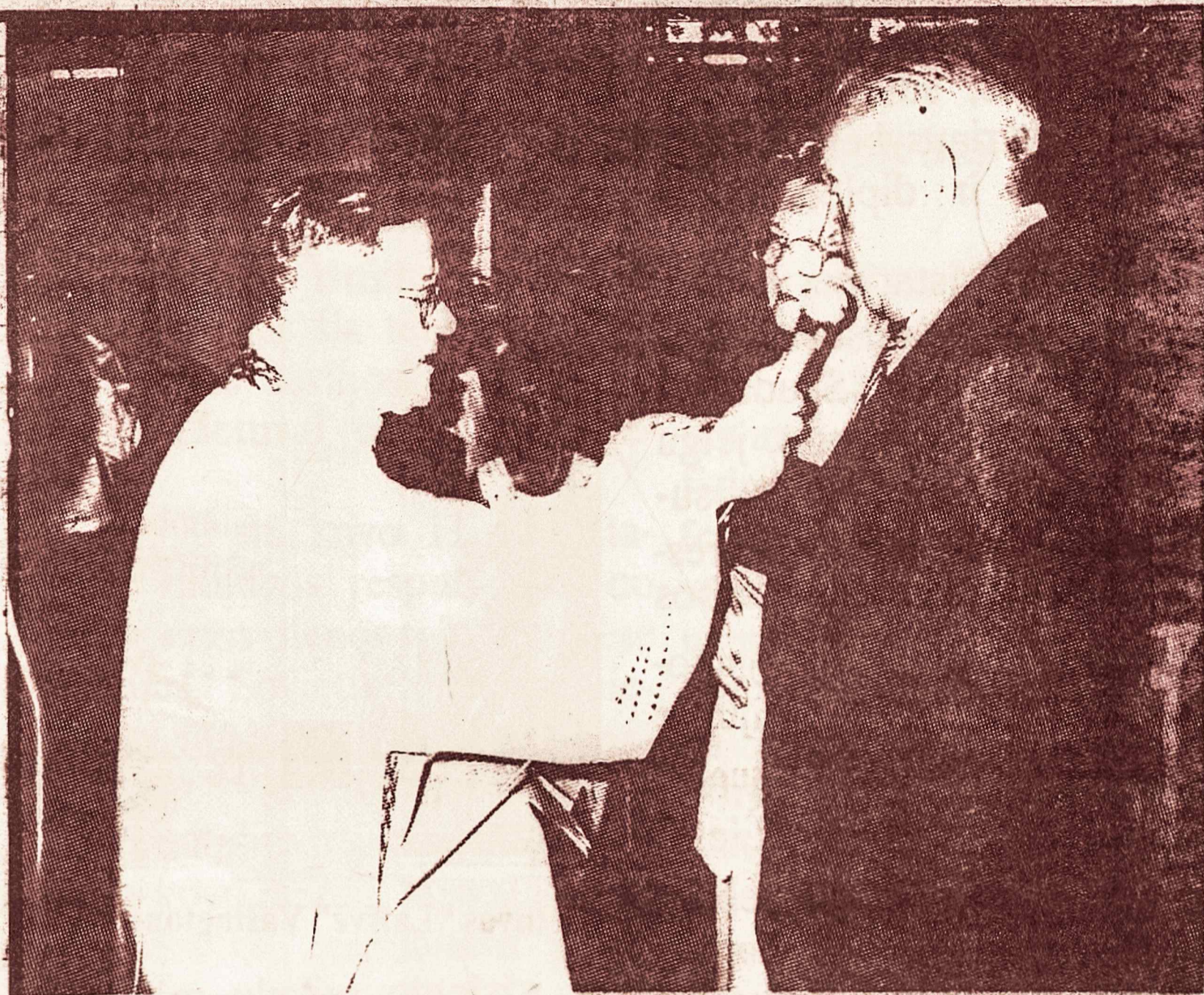
Prie altoriaus sustoja sūnus Algirdas Vytautas su Lidija ir vaikai Viliamu bei Eriku, o taip pat duktė Danutė su Pranu Nelsonu ir vaikai Henriku ir Lidia. Jadvyga ir Algirdas įžengia į šv. Juozapo lietuvių šventovę lydimi vestuvinio maršo. Mišias atnašauja iš Kanados atvykęs kun. Edmundas Putrimas ir kun. Petras Rukšys. Gieda šv. Juozapo bendruomenės choras.

Šventei pritaikytą pamokslą pasakė svečias iš Kanados, o klebonas Petras Rukšys pašventino jubiliejinius žiedus. Mišiose dalyvavo Algirdo atvykę iš Lietuvos seserys Joana Natkevičienė ir Irena Valaitienė su dukra Birute. Buvo taip pat giminių iš Urugvajaus.

Vestuvinis pokylis buvo Lietuvių Sąjungos rūmuose gražiai išpuoštoje salėje. Grojo šiai progai pakviestas orkestras.

Bažnyčios išpuošimu ir švente Sąjungoj rūpinosi duktė Danutė, kuri tikrai meistriškai sutvarkė dalykus taip, kad visi liko labai patenkinti tokia gražia švente.

Sveikiname jubiliatų Jadvygą ir Algirdą su auksiniu vestuvių jubiliejumi ir džiaugiamės su visa šeima bei giminėmis užsienyje bei

Algirdas ir Jadvyga Šukiai, po 50 metų, atnaujina vedybinius pažadus

kso žiedus keitėme 1948m. sausio 24d. Sidabrinės vestuvės šventėme 1973m. sausio 24d. Šliūbą davė kunigas Saulaitis.

Auksinės vestuvės atšventėm 1998m. sausio 25d. Vila Zelinoje, Šv. Juozapo bažnyčioje, kur šliūbą davė lietuvių klebonas Petras Rukšys. Tai didžiausia Dievo dovana kad sulaukėme auksinio jubiliejaus ir, be to, dar didžiausia dovana kad turime gerą dukrelę Danutę, žentą Nelsoną, gerą sūnų Vytautą, marčią Lidia ir gerus anūkus: Henrique, Lilia, Wiliams ir Eriką.

Po 54 metų iš Lietuvos atvažiavo dvi mano sesutės ir sesutės dukrelė į mūsų auksines vestuves. Aš buvau paskutinis šeimoje - pagramdukas, tryliktas, tačiau užaugome aštuoni. Tėvai buvo praktikuojantys katalikai ir mus užaugino tikinčius į Dievą. Sesučių vardai:

Lietuvoj.

Dabar paliekame ML-vos šilktis pačiam jubiliatui Algirdui Sukiui.

Karo audros 1944m. nublokštas, su ašaromis turėjau palikti savo gimtąjį kraštą. 1947 m. birželį laikinai atvykstu į Braziliją. Mano tikslas, važuoti į U.S.A., nes ten du dėdės, pusbroliai ir kiti giminės, bet po šešių mėnesių sukuriu šeimą, nes randu savo mylimą Jadvygą. Tai taip pasilieka ta svajota Amerika.

Turiu dukrelę Danutę ir sūnų Vytautą, 4 anūkus: Henrique 18m., Lilia 15m., Lilia 15m., Wiliam 12 m ir Erika 9 metų.

Gimiau 1922 m. Suvalkijoje. Stolaukio km. Pajėvonio vals. Vilkaviškio apskr. Žmona Jadvyga gimė 1927 m. Bajėnų km. Panevežio par. Žmona su tėvais į Braziliją atvažiavo 1929m. Pirmą kartą au-

VIDEO

LIETUVA

LIETUVIŠKOS

VAIZDAJUOSTĖS:

- GRAŽI LIETUVA

- POPIEŽIUS LIETUVOJ 1993

- TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

HAMILTONE 1988 M.

VAIZDAJUOSTES GALIMA GAUTI

“MŪSŲ LIETUVOS” REDAKCIJOJ

Rua Inacio, 671 - V. Zelina

TEL: 274-1888

STELKA
IND. COM. DE PEÇAS FRIGORÍFICAS STELKA LTDA.

- Moedores de carne inox
- Cortador de carne congelada inox
- Misturadeira hidráulica inox
- Ensacadeira inox
- Cortadores de toucinho inox
- Cutters inox
- Descoradeiras inox
- Injetor de salmoura inox
- Quebrador de gelo
- Mesas em inox
- Carrinhos e tachos inox
- Facas para qualquer tipo de cutters
- Discos de aço para emulsionadoras de carnes
- Facas e discos em aço especial para qualquer tipo de moedor de carnes
- Bocas-rosas sem fim (Caracol) em aço inox e aço temperado
- Facas e discos especiais sob encomenda

Rua Antonio Macedo, 410 - CEP 03087-010 - Parque São Jorge - São Paulo
Fax: 295-0195 - Fones: 295-0195 e 295-9446

Joana Natkevičienė 86 metų, našlė, jos vyras buvo agronomas ir garsus žirginio sporto specialistas, laimėjęs daug medalių, ir jo sunus Kęstutis pasirinko tokią pat specialybę - žirginio sporto, Vilniuje, dirba trenerių jėjimo mokykloje ir yra gavęs daug medalių tarptautinėse rungtynėse. Kitas sūnus Rimvydas-inžinierius. Kitos sesutės vardas Irena Valaitienė, atvažiavo su dukra Birute, kuri 1950 metais gimė Sibire, nes sesutė ir jos vyras Justinas Valaitis, jo motina, sesuo, mano mamytė, jų sūnus 1948 metais, buvo išvežti į Sibirą gyvuliniuose vagonuose. Mano sesers vyro broliai ir sesuo 1944 m. iš Lietuvos pasitraukė į Vokietiją ir paskui emigravo į USA ir Kanadą.

Į mūsų auksines vestuves iš Urugvajaus atvažiavo dvi šeimos: Jurgis Delgado su seseria Hermina. Jurgis su žmona Marita, jų sūnūs Jurgis ir Aldo. Hermina su vyru Jurgiu, jų dukros: Saida ir Dana.

Lietuvoje buvau 4 kartus. Prašau Dievą, kad sulaukčiau Deimantinių vestuvių.

Algirdas ir Jadvyga

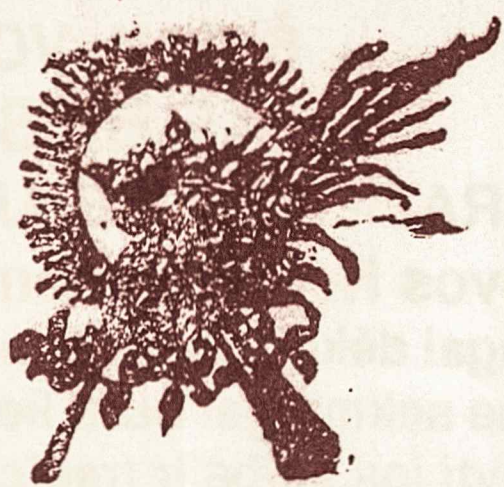
APRENDA A CANTAR EM LITUANO

COM A FITA CASSETTE DE
CANTOS POPULARES LITUANOS
Dição clara. Acompanha a letra

LINKSMAI DAINUOKIME

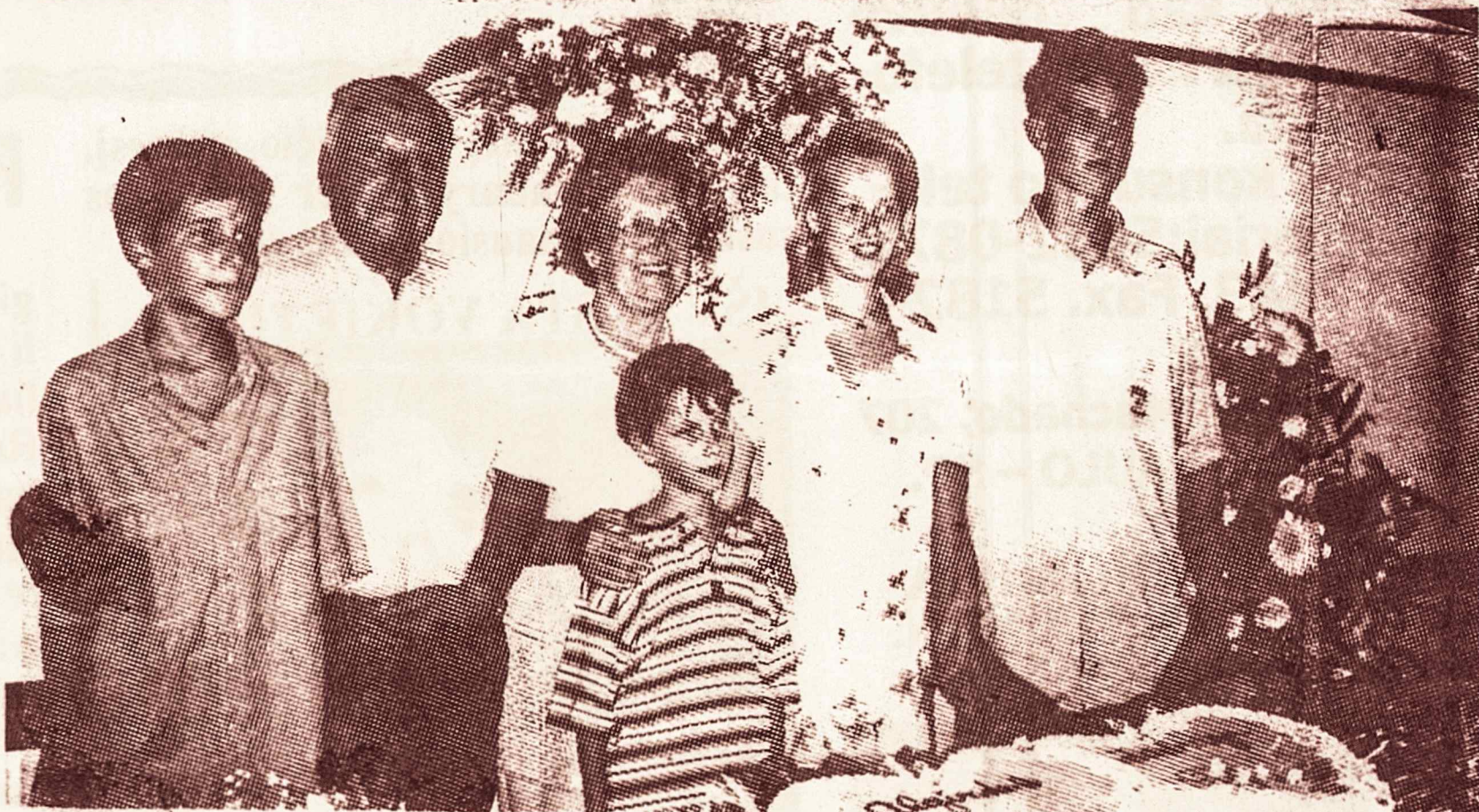
ENVIAMOS PELO CORREIO
(FITA + CORREIO = R\$ 5,00)

30-TOS DIENOS MIŠIOS

UZ
AŲA

STASĮ BUTRIMAVIČIŲ
bus atlaikytos sekmadienį,
kovo 1 dieną, 11 val. šv.
Juozapo parapijos bažny-
čioje.

Algirdas ir Jadvyga Šukiai Sąjungos rūmuose per jubiliejinius pietus su anūkais William, Eriku, Lilian ir Henriku

Rašo iš Rio...

Rio, 01.02.98

Mielas kunige Petrai,

siunčiu

*Jums 100 realų čekį už vienintelį
Brazilijoje leidžiamą lietuvių kalba
laikraštį. Tai yra įrankis ryšių palaikymui su kolonija ir Lietuva.*

*Jau treči metai, kaip šventes
minime lenkų bažnyčioje. Bendras
šv. Mišias atnašauja lenkų kunigas.
Lenkų kolonija taip pat likusi maža.
Jie mus mielai priima.*

*Šiais metais minėjimas Lietu-
vos nepriklausomybės bus vasario 15
dieną. Po mišių klebonijos salėje bus
sudėtinės vaišės. Ten pasiklausysime
lietuviškos muzikos ir paspausime
rankas senų pažįstamų.*

*Linkiu Jums su Dievo pa-
laima geriausio pasisekimo ir geros
sveikatos.*

Vladas Vyčas

Širdingas ačiū mielam Vla-

dui už žinias ir už paramą mūsų laiktaščiui. Malonu girdėti, kad Jūs ten nepasiduodate išmirimui ir dar, kiek galint, veikiate ir minite tautos šventes.

Mūsų kolonijos nėra pasaulio kraštuose, bet gana arti viena kitos. Nereikia mums izoliuotis, bet mėginti bendradarbiauti. Reikėtų sudaryti sąlygas mums dalyvauti jūsų šventėse ir jums dalyvauti mūsų parengimuose. S. Paulo Lietuvos konsulas yra taip pat visos Brazilijos lietuvių konsulas, kuris gali taip pat ir jums tarpinikauti. Reikėtų suorganizuoti apsisistojimo vietą kariokams pas mus ir sanpauliečiams pas jus. Rio de Janeire turėtų taip pat veikti Brazilijos Lietuvių Bendruomenės skyrius su savo valdyba.

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 80 metų sukaktis gali mus paskatinti atsinaujinti ir pradėti naują veiklą, nors ir mūsų būtų labai mažai.

Kun. Petras Rukšys

Jener imóveis Ltda.

CRECI J-684

ADMINISTRAÇÃO - LOCAÇÃO
COMPRA - VENDA

Rua Topazio nº 76 - Aclimação
04105-060 - São Paulo - SP.

Fone: 277-4855
Fax: 277-6948

MŪSŲ ŽINIOS

LIETUVOS KONSULATO

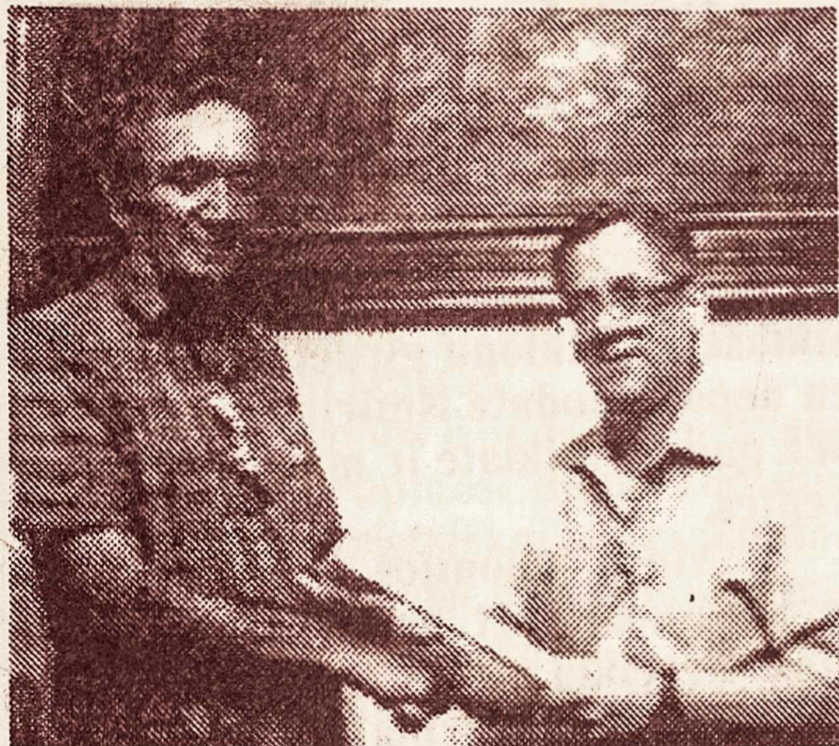
NAUJI TELEFONO NUMERIAI

Nuo sausio mėnesio pradžios TELESP pakeitė Lietuvos konsulato telefonų numerius. Apie tai nepranešė automatiška sistema, taip kad nebuvo galima žinoti kodėl telefonai neveikia.

Nauji konsulato telefonų numeriai: 5182-0871 ir 5183-2443. Fax. 5182-7441. Adresas:

Rua Cap. Otávio Machado, 207
04718-000 SÃO PAULO – SP.

LIETUVIŲ SAJINGA BRAZILIJOS PAGERBIA KUN. PETRĄ RUKŠIŲ SDB

Sajungos pirm. Algimantas Saldys
iteikia kunigui Petru Rukšiai
DIPLOMA DE BENEMERITO

1997 m. lapkričio 8 dienos Sajungos valdybos susirinkime buvo nutarta suteikti kun. Petru Rukšiai SDB diplomą už nuopelnus Sajungai. Diplomą nebuvo galima įteikti per

KARNAVALAS LITUANIKOJ

Linksmi praleiskite
gražioje gamtoje
Lituanikos sodyboje
šiu metu karnavala.
skambinti: 989-9300

UŽSIMOKĖKITE
ML-VOS PRENUMERATĄ PAŠTU
Išrašykite čekį Petras Rukšys
vardu ir pasiųskite laiške
paprastu paštu.

ŠIO ML-VOS NUMERIO GARBĖS LEIDĖJA

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo proga. Širdingai dėkojame BLB-nei už paramą mūsų spaudai, linkime sėkmingai burti lietuvius prie savo tautos, palaikyti jos kalbą ir tradicijas mūsų kolonijoj.

Redakcija ir administracija

Sajungos šventę lapkričio mėnesį, tai buvo padaryta per valdybos susitinkimą sausio 18 dieną.

IŠVYKSTA VOKIETIJON

Mūsų kolonijos jaunas veikėjas ir aktyvus paryręs skautas Klaudijus Kupstaitis, šeštadienį, vasario 21 dieną išvyksta Vokietijon į Vasario 16-sios gimnaziją pasitobulinti lietuvių kalboje ir vėliau aplankyti Lietuvą.

Klaudijus šiemet baigė gimnaziją. Jam linkime gerai pasinaudoti viešnagė Vokietijoje ir grįžus panaudoti įgytas žinias darbui mūsų kolonijoj.

MŪSŲ MIRUSIEJI

ANELE GRIGARAVIČIUS,

gimė Kaune, 1905m. atvyko į Braziliją 1927m. su motina, dviem broliais ir dviem seserimis, gyveno Bom Retire, Vila Beloje ir paskutiniu laiku Jabaquara, buvo ženota su Antanu Kropa (miręs), vasario 8d. mirė ligoninėje. Buvo pašarvota ir palaidota S. Pedro kapinėse, religines apeigas atliko Kun. Petras Rukšys.

Nuliūdime liko sunus Konstantinas, seserys Ana Pauza ir Stasė Grigaravičiūtė.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML-VA.

Silvana de Mesquita	R\$.40,00
Izabele Seliokiene	" 50,00
Jonas Masys	" 30,00
Aldona Klygis	" 30,00
Emilija Šlikta	" 50,00
Birute M. Šlikta	" 30,00
Jonas Chorociejus	" 30,00
Naste Lenktaitis	" 25,00
Feliksas Meilus	" 20,00
Isabel Pansarelli	" 20,00
Arnaldo Zizas	" 30,00
Jadvyga Nikitin	" 25,00

ŠV. KAZIMIERO GIMIMO 540 METU JUBILIEJUS

KOVO 8 DIENĄ – SEKMADIENĮ

ŠV. KAZIMIERO LIETUVOS GLOBĖJO

ŠVENTĖ

MIŠIOS 15:00 VAL.

Šv. Juozapo bažnyčioje

MINĖJIMAS

Jaunimo namuose

SUNEŠTINĖS VAIŠĖS